

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЦИКЛУ

М.Б. Кулинич, канд. екон. наук, доцент

А.М. Шворак, д-р екон. наук, доцент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

У сучасних умовах господарювання вітчизняні підприємства потребують молодих, енергійних працівників, здатних проаналізувати поточний стан діяльності й запропонувати на перспективу шляхи покращення цього стану, розробити стратегію розвитку господарюючого суб'єкта. Не виключено, що такі спеціалісти можуть працювати й паралельно здобувати освіту в навчальних закладах (денна чи заочна форма навчання). Тому завдання викладацького складу – надання студентам максимальних можливостей дистанційно опрацювати запропонований матеріал та виконати всі контрольні вправи в зручний час із дотриманням вимог, що встановлюються до конкретних завдань.

Важливим фактором взаємодії викладача й студентів в освітньому просторі займають інформаційні технології, зокрема інтерактивні методи навчання, які дають змогу відобразити мету, завдання, зміст освітніх послуг. Для підвищення ефективності надання освітніх послуг під час викладання дисциплін обліково-аналітичного циклу для студентів потрібно впроваджувати в навчальний процес новітні комп'ютерні продукти, які сприятимуть формуванню професійної компетенції майбутнього фахівця. Зростає потреба в підготовці компетентних кадрів, здатних до саморозвитку й швидкої перекваліфікації. Значні можливості для цього надає впровадження сучасних мережевих технологій і компетентнісного підходу в процес професійного навчання [1].

Найкраще організувати процес такої взаємодії можна з використанням технологій дистанційного навчання. Дистанційне навчання можна розглядати як допоміжний елемент традиційного навчання або ж як основну форму навчання.

До переваг дистанційного навчання належить його гнучкість, тобто можливість індивідуально навчатися, обираючи час, місце та темп навчання. При цьому студент може навчатися за індивідуальним планом, що відповідає його особистим потребам, а також суміщати навчання з іншими видами діяльності, використовуючи новітні інформаційні й телекомунікаційні технології.

Використання можливостей інформаційних технологій необхідне при підвищенні кваліфікації персоналу саме в тому напрямі, який потрібен підприємству. [3].

Для найбільш оптимального проектування та конструювання електронного курсу необхідне розуміння основних характеристик електронних навчальних матеріалів [2]. Розробка дистанційного курсу включає проектування й розробку інформаційної частини курсу та її впровадження в інформаційне середовище Moodle.

Інформаційними матеріалами, що використовуються в дистанційному курсі, є:

- посібник або конспект лекцій;
- методичні матеріали до виконання лабораторних та практичних робіт;
- комп'ютерні навчальні програми в Інтернеті, на дискетах, CD-ROM (електронний підручник, контролюючі системи тестування, тренажерні програми, лабораторні роботи, довідники, енциклопедії, предметно орієнтований простір);

- інструктивні матеріали.

Необхідність упровадження курсів такого типу для економічних спеціальностей зумовлена тим, що майбутні фахівці спеціальностей «Облік і аудит», «Фінанси», «Економіка підприємства» є гостро затребуваними на теренах національної економіки.

Оптимальним середовищем для впровадження дистанційних методів навчання є студенти освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», зокрема нами обрано курс «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» для спеціальності «Облік і аудит».

Його розробка здійснювалася з використанням сайту дистанційного навчання СНУ імені Лесі Українки, який функціонує на базі системи управління навчанням Moodle. Розміщення навчального матеріалу й доступ до нього відбувалися з використанням стандартних програмних засобів. Навчальний курс являє собою систему пов'язаних між собою сторінок, переміщення між якими здійснюється за допомогою гіперпосилань. Вигляд курсу та особливості організації роботи з ним залежать від того, який формат курсу обрано при його створенні й налаштуванні. Розробка дистанційного курсу ґрунту-

ється на послідовному створенні елементів, які міститимуть той чи інший навчальний матеріал із допомогою засобів інформаційного середовища. Навчальний матеріал, який підлягає впровадженню в інформаційне середовище, повинен бути підготовлений заздалегідь. Він має бути представлений у файлах, розроблених у сторонніх програмних додатках [3].

Усі заходи, спрямовані на впровадження нашого курсу, мали таку послідовність дій.

При створенні дистанційного курсу ми визначились зі структурою та змістом дисципліни (кількість годин, згідно з навчальним планом, наявність контрольних, курсових, практичних / семінарських, лабораторних занять). Викладачем (розробником) курсу продумано, які творчі завдання зможуть виконувати студенти з дисципліни в обсязі годин, передбачених у розділі самостійної роботи. Працюючи над створенням цього курсу, ми розуміли, що робота зі студентами буде на відстані й навчання – повністю дистанційним, а оцінки підсумкової атестації виставлятимуться згідно із журналом програми. Тому перед створенням курсу розроблено чітку систему оцінювання виконаних завдань.

Наступний крок підготовки до створення курсу «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» – рівномірний розподіл навчального навантаження на семестр. При цьому використовували модульний підхід до розподілу навантаження. Модульне опанування дисципліни передбачає визначення кількості тижнів, протягом яких вивчатиметься цей курс і, відповідно, усе навантаження треба рівномірно розподілити на таку кількість тижнів. Тому враховувалося рівномірно розподілене потижнєве навантаження, орієнтоване на 15 тижнів. Нами визначено конкретну кількість завдань (практичні завдання, реферати, тести, доповіді, контрольні роботи й ін.), які студент повинен виконати. Це важливо, тому що студент за кожне виконане завдання отримує певну кількість балів [3].

До початку навчання доцільно розмістити блок-форум, блок-знайомство з курсом, список рекомендованої літератури.

При дистанційному опрацюванні курсу значне місце відведено практичним заняттям. У Moodle це досягається за допомогою поставлених «Завдань», кожне з яких має змістове наповнення, терміни здачі та обов'язкове оцінювання. Курс «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» передбачає виконання завдань різного виду. Наприклад, у вигляді скрізної задачі, коли студент повинен вирішити розрахункову частину, заповнити первинні документи, скласти форми фінансової звітності.

При формуванні дистанційного курсу «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» нами враховано індивідуальну й самостійну роботи студентів, що втілено в блоках «МОДУЛЬ 2. Індивідуальні завдання» і «МОДУЛЬ 3. Самостійна робота». Самостійна робота студентів при розробці цього курсу здебільшого мала творчий характер, оскільки ті завдання, які запропоновано до виконання, вимагали індивідуального підходу.

На завершення вивчення дисципліни проводиться перевірка знань студентів. У розрізі цього курсу створено «МОДУЛЬ 4. Контрольні заходи» й виділено два контрольних заходи: модульна контрольна робота та підсумкові тести.

Завершуючи розробку дистанційного курсу, ми достатньо уваги приділили управлінню й контролю навчального процесу. У процесі навчання потрібно контролювати виконання завдань студентами.

Створення дистанційних курсів, використання інформаційно-комунікаційних технологій значно підвищує не тільки рівень знань студентів і професійних здібностей викладачів, але й дає розуміння того, яке поглиблене й розвинене навчання зараз потрібне суспільству. Важливу роль тут відіграє спілкування студентів із викладачем, пошук знань, можливість аналізувати та безконфліктно обговорювати альтернативні погляди.

Перелік посилань:

1. Болюбаи Н. М. Розробка дистанційного курсу засобами інформаційного середовища Moodle / Н. М. Болюбаи // Педагогіка. – 2010. – Вип. 123. – Т. 136. – С. 19-27.

2. Дмитренко Т. А. Створення електронного НМКД з дисципліни «Інформаційні технології» для студентів економічних спеціальностей / Т. А. Дмитренко, Т. М. Деркач, С. І. Волков, В. Т. Матевосян // Математичні машини і системи. – 2013. – № 3. – С. 186-190 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/stvorenniya-elektronnogo-nmkd-z-distiplini-informatsiyi-tehnologiyi-dlya-studentiv-ekonomichnih-spetsialnostey>

3. Кулинич М. Б. Застосування технологій дистанційного навчання під час викладання обліково-аналітичних дисциплін / М. Б. Кулинич // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки : журнал. – Луцьк : Вежа-Друк, 2015. – № 3. – С. 79-85.